

Zmiana rozporządzenia

Publikujemy nowy tekst rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 marca 2010 r. w sprawie sposobu postępowania przy szacowaniu szkód oraz wypłat odszkodowań za szkody w uprawach i płodach rolnych. Zmiany w rozporządzeniu wyróżniono kolorem żółtym. Z momentem jego wejścia w życie, traci moc rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 lipca 2002 r. w sprawie sposobu postępowania przy szacowaniu szkód oraz wypłat odszkodowań za szkody w uprawach i płodach rolnych (Dz. U. Nr 126, poz. 1081).

Oto uzasadnienie do nowego rozporządzenia:

Rozporządzenie stanowi wykonanie delegacji ustawowej zawartej w art. 49 ustawy z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie (Dz. U. z 2005 r. Nr 127, poz. 1066, z późn. zm.). Rozporządzenie określa sposób postępowania przy szacowaniu szkód w uprawach i płodach rolnych oraz wypłat odszkodowań za szkody, uwzględniając, jak wskazuje delegacja, terminy zgłoszenia szkody, obowiązek szacowania wstępnego - zwanego dalej oględzinami i szacowania ostatecznego oraz obszar uszkodzonej uprawy. Zgodnie z art. 46 ustawy z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie, oględzin i szacowania szkód wyrządzonych w uprawach i płodach rolnych przez dziki, łosie (obecnie gatunek objęty całorocznym okresem ochronnym, stąd odpowiedzialność za szkody ponosi Skarb Państwa), jelenie, daniele i sarny oraz wypłaty odszkodowań dokonują przedstawiciele dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego, na terenie którego wystąpiła szkoda, bez obciążenia budżetu państwa, za wyjątkiem szkód wyrządzanych przez łosie. Celem wprowadzenia rozporządzenia jest odmienne od dotychczasowego określenie sposobu postępowania przy szacowaniu szkód w uprawach i płodach rolnych oraz wypłat odszkodowań za szkody, uwzględniając terminy zgłoszenia szkody, obowiązek szacowania wstępnego i ostatecznego oraz obszar uszkodzonej uprawy.

Nowe regulacje dotyczące szacowania szkód łowieckich zastępują dotychczasowe rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 lipca 2002 r. w sprawie sposobu postępowania przy szacowaniu szkód oraz wypłat odszkodowań za szkody w uprawach i płodach rolnych (Dz. U. Nr 126, poz. 1081). Wprowadzenie nowych uregulowań wynika z licznych sygnałów środowisk rolniczych wskazujących na konieczność doprecyzowania obowiązujących przepisów. Z uwagi na ilość wprowadzanych zmian w stosunku do dotychczasowego aktu wykonawczego, opracowano nowy projekt rozporządzenia.

Nowe brzmienie rozporządzenia jest wynikiem kilkumiesięcznych prac zespołu ekspertów reprezentujących Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministra Środowiska, Polskiego Związku Łowieckiego, Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, Krajowej Rady Izb Rolniczych oraz praktyków i ekspertów z dziedziny szacowania szkód łowieckich, w tym pracowników naukowych wyższych uczelni.

Rozporządzenie zmienia podmioty wskazane do powiadomienia o osobach uprawnionych do przyjmowania zgłoszeń szkód wyrządzanych przez zwierzęta łowne wymienione w art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1995 r. - Prawo łowieckie. Zamiast dotychczasowego zarządu gminy wskazuje się właściwego wójta (burmistrza, prezydenta miasta) oraz właściwą terytorialnie izbę rolniczą. Zmianie ulega termin zgłoszenia szkody przez właściciela lub posiadacza gruntu z 7 dni od dnia jej powstania na 3 dni od dnia jej stwierdzenia szkody, przy czym w przypadku szkód wyrządzonych w sadach termin ten

będzie wynosił 14 dni od dnia powstania szkody. Zmiana ta jest istotna z punktu widzenia poszkodowanego właściciela lub posiadacza gruntu, który często nie był w stanie stwierdzić szkody i zgłosić jej w terminie 7 dni od dnia powstania. Nie ma to znaczenia w przypadku szkód w sadach, gdzie wystarczającym dla wszystkich stron postępowania rozwiązaniem jest termin 14 dni od dnia powstania szkody. Dodatkowo w przypadku szkód wyrządzonych w sadach poszkodowany będzie obowiązany do określenia w zgłoszeniu liczby uszkodzonych drzewek. Należy przy tym zauważyć, że wprowadzenie odrębnej regulacji dotyczącej szkód łowieckich w sadach jest wynikiem propozycji zgłoszonych w trakcie uzgodnień międzyresortowych przez Ministra Finansów. Podobne propozycje były zgłaszane wcześniej w toku konsultacji społecznych.

Rozporządzenie doprecyzowuje także termin powiadomienia poszkodowanego o terminie dokonania oględzin, ostatecznego szacowania szkody lub ponownego szacowania szkody.

Rozporządzenie eliminuje obowiązek oględzin w przypadku szkody wyrządzonej w płodach rolnych oraz szkody wyrządzonej przez dziki na łąkach i pastwiskach, bowiem dotychczasowe rozwiązanie nie znajdowało merytorycznego uzasadnienia. Szkody wyrządzone w płodach rolnych, a więc produktach rolnych już zebranych, nie wymagają wstępnego szacowania. Szkody te w praktyce nie ulegają dalszemu zwiększaniu, a każda następna szkoda może być traktowana jako odrębna. Zakres wyrządzonej szkody w płodach rolnych oraz na łąkach i pastwiskach można precyzyjnie ustalić bez potrzeby określania szacunkowych wartości. Informacje ustalane podczas oględzin są zbędne również z powodu ustalania niezbędnych danych podczas szacowania ostatecznego, z tym że w odniesieniu do płodów rolnych części danych określonych w protokole oględzin nie ustala się, gdyż mogą one mieć zastosowanie wyłącznie do upraw rolnych. Rozwiązanie to skraca również procedurę szacowania, która staje się prostsza dla wszystkich stron postępowania i gwarantuje szybkie uzyskanie odszkodowania. Środki uzyskane z tego tytułu już w lutym lub marcu pozwalają na doprowadzenie powierzchni łąki do stanu pierwotnego i uzyskanie jeszcze w danym sezonie plonów, np. w postaci siana lub masy zielonej.

Rozporządzenie nie uwzględnia kwestionowanej przez Krajową Radę Izb Rolniczych propozycji Polskiego Związku Łowieckiego, zgłaszanej podczas prac zespołu ekspertów, dotyczącej niewypłacania odszkodowań w przypadku niedoprowadzenia uszkodzonej powierzchni łąki do stanu pierwotnego za co zapłacono w wyniku poprzedniego szacowania szkody. Sama idea takiej regulacji zgłaszanej przez Polski Związek Łowiecki i Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe nie budziła sprzeciwu Krajowej Rady Izb Rolniczych, a jedynie forma realizacji uznana została za trudną do wykonania z uwagi na brak możliwości jednoznacznego udowodnienia zaniechania przywrócenia terenu łąki do stanu pierwotnego.

W rozporządzeniu wprowadzono nową regulację dotyczącą terminów ostatecznego szacowania szkód wyrządzonych przez dziki na łąkach i pastwiskach w zależności od tego, czy szkoda powstała w okresie wegetacji (zima, wczesna wiosna), czy poza nim.

W rozporządzeniu doprecyzowano również informacje, jakie mają być ustalone podczas oględzin i ostatecznego szacowania szkody.

Odrębnie uregulowano ustalenie rozmiaru szkody w zależności od tego, czy są to szkody w uprawach rolnych, czy w płodach rolnych oraz dopuszczono możliwość ponownego szacowania szkody w przypadku nieuprzątnięcia płodów rolnych z powodu niekorzystnych dla zbiorów warunków atmosferycznych.

Wskazano także na obowiązek odpowiedniego stosowania przepisów tego rozporządzenia w odniesieniu do szkód łowieckich wyrządzonych przez zwierzęta łowne objęte całoroczną ochroną (obecnie jedynym takim gatunkiem jest łoś). Szkody takie szacują w obwodach łowieckich polnych i na terenach niewchodzących w skład tych obwodów przedstawiciele właściwego z uwagi na miejsce powstałej szkody zarządu województwa, a w obwodach łowieckich leśnych - przedstawiciele Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe. Rozporządzenie doprecyzowuje w tym zakresie właściwą do działania jednostkę Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, tj. nadleśnictwa. Ustawodawca w art. 50 ustawy - Prawo łowieckie wskazał jedynie odpowiedzialność Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe w zakresie odpowiedzialności odszkodowawczej za zwierzęta objęte całoroczną ochroną, bez wskazania jednostki organizacyjnej Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe w toku prowadzonych prac legislacyjnych zaakceptowało projekt doprecyzowania ww. regulacji, które to rozwiązanie było dotychczas stosowane w praktyce.

Rozporządzenie uwzględnia także zmianę brzmienia art. 50 Prawa łowieckiego, który wszedł w życie z dniem 1 sierpnia 2009 r. Zmiana ta dokonana ustawą z dnia 23 stycznia 2009 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie (Dz. U. Nr 92, poz. 753) wprowadza odpowiedzialność Skarbu Państwa za szkody wyrządzone przez dziki, jelenie, sarny, łosie i danielę na obszarach niewchodzących w skład obwodów łowieckich. Oględzin, szacowania szkód oraz wypłaty odszkodowań (ze środków budżetu państwa) w świetle przepisu ustawowego dokonują w tych przypadkach przedstawiciele właściwych zarządów województw. Przepisy rozporządzenia stosuje się w tych przypadkach odpowiednio.

Zmianie uległ także dotychczasowy wzór protokołu oględzin i ostatecznego szacowania szkody uprawach i płodach rolnych, będący załącznikiem do rozporządzenia. Zmiana protokołu jest wynikiem dostosowania zawartych w nim zapisów w nowej treści rozporządzenia.

Przedmiotowe rozporządzenie jest zgodne z prawem UE i nie podlega procedurze notyfikacji zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).